TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. lapkričio 11 d. *

Sujungtose bylose C-183/02 P ir C-187/02 P

dėl 2002 m. gegužės 15 ir 16 d. pagal Europos Bendrijų Teisingumo Teismo statuto 49 straipsnį pateiktų dviejų apeliacinių skundų

Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa), įsteigta Vitoria (Ispanija), atstovaujama *abogados* A. Creus Carreras ir B. Uriarte Valiente,

apeliantė byloje C-183/02 P,

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, atstovaujama *abogados* A. Creus Carreras, B. Uriarte Valiente ir Bravo-Ferrer Delgado,

apeliantė byloje C-187/02 P,

* Proceso kalba: ispanų.

palaikoma

Comunidad Autónoma del País Vasco, atstovaujamos *abogado* E. Garayar Gutiérrez,

įstojusios į apeliacinį procesą šalies,

dalyvaujant kitoms proceso šalims:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai F. Santaolalla Gadea ir J. L. Buendía Sierra, nurodžiusių adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca (ANFEL), įsteigtai Madride (Ispanija),

ir

Conseil européen de la construction d'appareils domestiques (CECED), įsteigtai Briuselyje (Belgija),

įstojusioms į bylą šalims pirmoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai C. Gulmann (pranešėjas) ir N. Colneric,

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė M. Múgica Azarmendi, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. kovo 11 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2004 m. gegužės 6 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniais skundais *Daewoo Electronics Manufacturing España SA* (toliau – *Demesa*) ir *Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava* (toliau – *Territorio Histórico de Álava*) prašo panaikinti Pirmosios instancijos teismo 2002 m. kovo 6 d. Sprendimą *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją* (T-127/99, T-129/99 ir T-148/99, Rink. p. II-1275, toliau — skundžiamas sprendimas), kuriuo buvo iš dalies panaikintas 1999 m. vasario 24 d. Komisijos sprendimas 1999/718/EB dėl Ispanijos suteiktos valstybės pagalbos *Daewoo Electronics Manufacturing España*

SA (*Demesa*) (OL L 292, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas) ir atmesti jų ieškiniai dėl šio sprendimo panaikinimo.

Teisinis pagrindas

2 Ispanijos Baskų krašte (toliau – Baskų kraštas) galiojanti fiskalinė sistema grindžiama ekonominiu susitarimu, įtvirtintu 1981 m. gegužės 13 d. Ispanijos įstatymu Nr. 12/1981, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1997 m. rugpjūčio 4 d. Įstatymu Nr. 38/1997.

3 Remiantis šiais teisės aktais *Diputación Foral de Álava* tam tikromis sąlygomis gali priimti jos teritorijoje taikytinus teisės aktus mokesčių srityje.

4 Tuo vadovaudamasi, ji, be kita ko, nustatė fiskalinę priemonę – 45 % investicijų sumos mokesčių kreditą (toliau – 45 % mokesčių kreditas arba ginčijama fiskalinė priemonė).

5 Šeštojoje papildomoje 1994 m. gruodžio 20 d. Regioninio įstatymo *Norma Foral* Nr. 22/1994 dėl *Territorio Histórico de Álava* 1995 m. biudžeto vykdymo (1995 m. sausio 13 d. *Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* Nr. 5) nuostatoje nustatyta:

„Nuo 1995 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. įvykdytoms investicijoms į naują ilgalaikį turtą, viršijančioms 2,5 milijardo ESP, pagal *Diputación Foral de Álava* susitarimą

suteikiamas 45 % *Diputación Foral de Álava* nustatytos investicijų sumos mokesčių kreditas, taikytinas galutiniam mokėtino mokesčio dydžiui.

Dėl nepakankamo mokesčio neatliktas mokesčių atskaitymas gali būti atliktas per devynerius metus, skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo priimtas *Diputación Foral de Álava* susitarimas.

Šiuo *Diputación Foral de Álava* susitarimu taip pat nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju taikytini terminai ir apribojimai.

Pagal šias nuostatas suteiktos lengvatos yra nesuderinamos su jokiomis kitomis mokesčių lengvatomis, susijusiomis su tomis pačiomis investicijomis.

Diputación Foral de Álava taip pat nustato investavimo trukmę, kuri gali apimti investicijas, padarytas investicijų projekto rengimo metu."

6 Šios nuostatos galiojimas buvo pratęstas 1996 ir 1997 metams, vėliau pakeistos formos 45 % mokesčių kreditas buvo taikomas 1998 ir 1999 metais, remiantis vėlesnėmis *Normas Forales*.

Faktinės bylos aplinkybės

7 1996 m. kovo 13 d. Baskų krašto valdžios institucijos ir *Daewoo Electronics Co. Ltd* (toliau – *Daewoo Electronics*) pasirašė bendradarbiavimo sutartį, kuria pastarasis įsipareigojo Baskų krašte įkurti šaldytuvų gamyklą. Baskų valdžios institucijos įsipareigojo paremti šį projektą, skirdamos subsidijas.

8 *Daewoo Electronics* įsteigta įmonė turėjo parengti verslo planą, kurį turėjo patvirtinti Baskų valdžios institucijos, ir tai buvo būtina sutarties įgyvendinimo sąlyga. 1996 m. rugsėjo mėn. 1996–2001 metų verslo planas buvo pateiktas Baskų valdžios institucijoms. Jame buvo numatytos 11 835 600 000 ESP investicijos ir 745 darbo vietų sukūrimas.

9 1996 m. spalio 7 d. pagal Ispanijos teisę buvo įsteigta įmonė *Demesa*, *Daewoo Electronics* 100 % priklausianti dukterinė įmonė.

10 Pagal 1997 m. spalio 21 d. *Diputación Foral de Álava* susitarimą Nr. 737/1997 *Demesa* gavo šeštoje papildomoje *Norma Foral* Nr. 22/1994 nuostatoje numatytą 45 % mokesčių kreditą.

11 1996 m. birželio 11 d. *Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca* (ANFEL) padavė Europos Bendrijų Komisijai skundą dėl Ispanijos Karalystės, kuriame nurodoma, kad ši valstybė narė suteikė *Demesa* pagalbą fiskalinių priemonių forma. Tokį pat skundą Komisijai padavė *Conseil européen de la construction d'appareils domestiques* (CECED).

12 Po pasikeitimo laiškais Komisija 1997 m. gruodžio 16 d. laišku pranešė Ispanijos valdžios institucijoms apie savo sprendimą pradėti EB sutarties 93 straipsnio 2 dalyje (dabar – 88 straipsnio 2 dalis) numatytą procedūrą dėl *Demesa* suteikto 45 % mokesčių kredito.

13 Pasibaigus šiai procedūrai Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.

14 Šio sprendimo 1 straipsnio d punkte *Demesa* suteiktas 45 % mokesčių kreditas kvalifikuojamas kaip su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba.

15 To paties sprendimo 2 straipsnyje Komisija nurodo Ispanijos Karalystei susigrąžinti iš neteisėtai gavėjui suteiktos nagrinėjamos pagalbos kilusią finansinę naudą.

Ieškiniai, pareikšti Pirmosios instancijos teisme, ir skundžiamas sprendimas

16 1999 m. gegužės 25 ir 26 d. bei birželio 18 d. Pirmosios instancijos teismo kanceliarijoje buvo gauti atitinkamai *Territorio Histórico de Álava* (byla T-127/99), *Comunidad Autónoma del País Vasco* ir *Gasteizko Industrija Lurra SA* (byla T-129/99) bei *Demesa* (byla T-148/99) ieškiniai Komisijai.

17 Visi ieškovai prašė panaikinti visą skundžiamą sprendimą ar jo dalį.

18 Pirmosios instancijos teismo trečiosios kolegijos pirmininko 2000 m. vasario 25 d. nutartimis *Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca* ir *Conseil européen de la construction d'appareils domestiques* (CECED) buvo leista įstoti į bylą Komisijos pusėje.

19 2001 m. birželio 5 d. Nutartimi trys bylos buvo sujungtos tam, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas galutinis sprendimas.

20 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas:

— atmetė *Territorio Histórico de Álava* ir *Demesa* ieškinius ta dalimi, kuria jie buvo susiję su ginčijamo sprendimo dėl 45 % mokesčių kredito panaikinimu,

— pripažino nepriimtinais *Comunidad Autónoma del País Vasco* ir *Gasteizko Industria Lurra SA* ieškinius dėl to paties sprendimo panaikinimo,

— nurodė kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Apeliacinis skundas

21 Teisingumo Teismas 2002 m. spalio 23 d. Nutartimi leido *Comunidad Autónoma del País Vasco* įstoti į bylą *Territorio Histórico de Álava* pusėje.

22 Teisingumo Teismo pirmininkas 2003 m. kovo 6 d. Nutartimi atmetė *Gobierno Foral de Navarra* (Navaros vyriausybė) prašymą leisti įstoti į bylą *Demesa* pusėje.

23 *Demesa* Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnio d punktą ir 2 straipsnį priimant sprendimą dėl bylos esmės arba bent jau

— grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas pirmoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

24 *Territorio Histórico de Álava* Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— panaikinti ginčijamą sprendimą ta dalimi, kuria jis yra susijęs su 45 % mokesčių kreditu, priimant sprendimą dėl bylos esmės arba bent jau

— grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas pirmoje instancijoje ir apeliaciniame procese.

25 *Comunidad Autónoma del País Vasco* Teisingumo Teismo prašo:

— iš dalies panaikinti ginčijamą sprendimą ta dalimi, kuria jame nustatyta, kad 45 % mokesčių kreditas yra valstybės pagalba,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

26 Žodinės proceso dalies metu atsiėmusi savo prieštaravimą dėl *Territorio Histórico de Álava* apeliacinio skundo priimtinumo, Komisija abiejose bylose C-183/02 P ir C-187/02 P Teisingumo Teismo prašo:

— atmesti apeliacinį skundą,

— priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

Skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindai

27 Savo apeliaciniame skunde *Demesa* nurodo penkis skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindus, susijusius su:

— klaidingu ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip su bendrąja rinka nesuderinamos valstybės pagalbos – kvalifikavimu,

— skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida dėl to, jog jis nusprendė, kad ginčijama priemonė nėra esama pagalba,

— skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida dėl to, jog jis nusprendė, kad teisėtų lūkesčių principas yra netaikytinas.

28 2004 m. vasario 20 d. pateiktu pareiškimu ji informavo Teisingumo Teismą, kad palaiko tik savo nurodytą pagrindą, grindžiamą teisėtų lūkesčių principo apsauga ir atsisako kitų pagrindų.

29 Savo ieškinyje *Territorio Histórico de Álava* nurodo šešis skundžiamo sprendimo panaikinimo pagrindus, susijusius su:

— klaidingu ginčijamos fiskalinės priemonės — kaip su bendrąja rinka nesuderinamos valstybės pagalbos — kvalifikavimu,

— skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida dėl to, jog jis nusprendė, kad ginčijama priemonė nėra esama pagalba,

— skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida dėl to, jog jis nepripažino, kad Komisija piktnaudžiavo savo įgaliojimais,

— skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu.

30 2004 m. vasario 20 d. pateiktu pareiškimu ji informavo Teisingumo Teismą, kad:

— iš dalies palaiko savo pirmuosius pagrindus, susijusius atitinkamai su klaidingu ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip su bendrąja rinka nesuderinamos

valstybės pagalbos – kvalifikavimu ir skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— palaiko savo penktą ir šeštą pagrindus, susijusius atitinkamai su piktnaudžiavimu įgaliojimais ir skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu,

— atsisako kitų pagrindų.

Dėl apeliacinių skundų

31 Šiuo klausimu išklausius šalis ir generalinę advokatę, nuspręsta abi bylas sujungti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 43 straipsnį, kad būtų priimtas galutinis sprendimas.

Dėl Demesa nurodyto pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsauga

Šalių argumentai

32 Pirmosios instancijos teisme *Demesa* rėmėsi teisėtų lūkesčių apsaugos principu. Ji pateikė nuorodą į 1993 m. gegužės 10 d. Komisijos sprendimą 93/337/EEB dėl

fiskalinės pagalbos schemų investicijoms Baskų krašte (OL L 134, p. 25). Ji tvirtino, kad šiuo sprendimu pagalba buvo kvalifikuota kaip nesuderinama su bendrąja rinka dėl to, kad mokesčių kreditai įgyvendintoms investicijoms prieštaravo EB sutarties 52 straipsniui (po pakeitimo – EB 43 straipsnis). *Demesa* nurodė, kad buvo priimtos nuostatos, reikalingos suderinti regiono teisės aktus su Sprendimu 93/337, ir kad Komisija dėl to išreiškė savo sutikimą. Todėl Ispanijos valdžios institucijos ir pati Komisija manė, kad problema yra išspręsta. Dėl to Komisija niekada nepradėjo su valstybės pagalba susijusių procedūrų bei nepateikė prieštaravimo dėl vėliau priimtų panašių fiskalinių normų. Taigi ji sukėlė *Demesa* ir bet kuriam kitam ūkio subjektui, kuriam buvo taikomi tokie regiono teisės aktai, pagal kuriuos Komisija leido taikyti *Diputación Foral de Álava* priimtas fiskalines priemones, kadangi jos nepažeidė Sutarties 52 straipsnio, teisėtų lūkesčių atsiradimą.

33 *Demesa* kaltina Pirmosios instancijos teismą tuo, kad jis skundžiamo sprendimo 234 ir kituose straipsniuose atmetė jos pagrindą, motyvuodamas tuo, kad apie ginčijamą fiskalinę priemonę nebuvo iš anksto pranešta pažeidžiant EB sutarties 93 straipsnio 3 dalyje (dabar – EB 88 straipsnio 3 dalis) numatytus reikalavimus.

34 Jos manymu, Komisijos taikomos politikos požiūriu prašymo taikyti 45 % mokesčių kreditą metu nebuvo reikalinga reikalauti iš ūkio subjekto įvertinti, ar jam taikoma fiskalinė priemonė atitinka EB sutarties 92 straipsnio (po pakeitimo – EB 87 straipsnio) reikalavimus, ir dėl to apie ją reikia pranešti Komisijai.

35 Taigi *Demesa* pagrįstai rėmėsi teisėtų lūkesčių apsaugos principu.

36 Apeliantė tvirtina, kad Sprendime 93/337 esantis pripažinimas dėl nesuderinamumo paremtas tik Sutarties 52 straipsnio pažeidimo nustatymu, o ne ir Bendrijos teisės aktų valstybės pagalbos srityje pažeidimo nustatymu, kaip konstatavo Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 237 punkte.

37 Visais atvejais Sprendime 93/337 nagrinėjamos fiskalinės priemonės buvo kvalifikuotos kaip valstybės pagalba, remiantis trimis atrankos kriterijais (regionine, sektorine ir materialine atranka), kurie, *Demesa* nuomone, negalėjo būti taikomi ginčijamai fiskalinei priemonei. Todėl šiuo sprendimu negalima remtis grindžiant argumentą, kad ji turėjo laikyti 45 % mokesčių kreditą valstybės pagalba, ir todėl apie jį turėjo būti pranešta Komisijai.

38 Komisija tvirtina, kad mokesčių kredito suteikimo *Demesa* metu kai kurie veiksniai aiškiai rodė, kad tai yra valstybės pagalba.

39 Pirmiausia Sprendimu 93/337 panašios priemonės buvo pripažintos su bendrąja rinka nesuderinama pagalba. Šis pareiškimas dėl nesuderinamumo buvo susijęs ne tik su įsisteigimo laisvės pažeidimu, bet taip pat ir su įvairių pagalbos taisyklių pažeidimu, kaip pabrėžė Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 237 punkte.

40 Be to, yra aišku, kad Sprendimas 93/337 galėjo remtis tik išankstine išvada, jog nagrinėjamos priemonės turi valstybės pagalbos požymių.

41 Tačiau *Demesa* neįvertino, ar Komisija leido taikyti tokią pagalbą, kokia jai buvo suteikta.

42 Visais atvejais be išankstinio pranešimo apie ginčijamą fiskalinę priemonę apeliantė negalėtų remtis argumentu dėl Komisijos neveikimo.

43 Taigi Pirmosios instancijos teismas pagrįstai atmetė argumentą dėl teisėtų lūkesčių.

Teisingumo Teismo vertinimas

44 Primintina, viena, kad, atsižvelgiant į Komisijos pagal EB sutarties 93 straipsnį vykdomos valstybės pagalbos kontrolės privalomąjį pobūdį, įmonės pagalbos gavėjos iš esmės turi teisėtų lūkesčių pagalbos teisėtumo atžvilgiu tik tuo atveju, jeigu ji buvo suteikta laikantis šiame straipsnyje numatytos procedūros, ir, antra, kad rūpestingas ūkio subjektas paprastai turi įsitikinti, jog šios procedūros buvo laikomasi (1990 m. rugsėjo 20 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją*, C-5/89, Rink. p. I-3437, 14 punktas; 1997 m. sausio 14 d. Sprendimas *Ispanija prieš Komisiją*, C-169/95, Rink. p. I-135, 51 punktas ir 1997 m. kovo 20 d. Sprendimas *Alcan Deutschland*, C-24/95, Rink. p. I-1591, 25 punktas).

45 Pagalbos gavėjas negali turėti teisėtų lūkesčių dėl šios pagalbos suteikimo teisėtumo ypač tuo atveju, kai pagalba buvo suteikta apie ją iš anksto nepranešus Komisijai

pažeidžiant Sutarties 93 straipsnio 3 dalį (žr. minėto sprendimo *Alcan Deutschland* 30 ir 31 punktus).

46 Šioje byloje Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 235 punkte konstatavo, kad nebuvo ginčijama, jog 45 % mokesčių kreditas buvo suteiktas be išankstinio pranešimo pažeidžiant Sutarties 93 straipsnio 3 dalį.

47 Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 236 punkte, remdamasis, *inter alia*, minėtu sprendimu *Komisija prieš Vokietiją*, pagrįstai nusprendė, kad argumentai dėl teisėtų lūkesčių apsaugos principo negali būti priimtini.

48 To paties sprendimo 237 punkte jis teisingai pastebėjo, kad šie ieškovo argumentai buvo paremti klaidingu Sprendimo 93/337 aiškinimu. Iš tikrųjų šiame sprendime, kaip pabrėžė Pirmosios instancijos teismas, Komisija kvalifikavo nagrinėjamą pagalbą kaip nesuderinamą su bendrąja rinka ne vien todėl, kad ji prieštaravo Sutarties 52 straipsniui, bet taip pat dėl to, kad ji neatitiko įvairių su pagalba susijusių taisyklių, kaip pažymėta šio sprendimo V punkte, kuriame nagrinėjama galimybė taikyti vieną iš Sutarties 92 straipsnyje numatytų išimčių.

49 Reikia taip pat konkrečiai nurodyti, kad Sprendime 93/337 Komisija:

— pažymėjo, kad nagrinėjama pagalba yra susijusi su 20 % investicijų sumos fiskaliniu kreditu (I punktas),

— nustatė, kad nebuvo įvykdyti 1992 m. rugpjūčio 19 d. Bendrijos rekomendacijose dėl pagalbos mažoms ir vidutinėms įmonėms (OL C 213, p. 2), – kurių 2.2 punkte nurodytos įmonės, patenkančios į mažų ir vidutinių įmonių kategoriją, o 4.1 punkto penktojoje pastraipoje nurodoma, kad Komisija nusprendė leisti tik tokią pagalbą investicijoms, kurios maksimalus dydis mažų įmonių atveju neviršija 15 % investicijų, kitų tos pačios kategorijos įmonių atveju neviršija 7,5 % investicijų, – numatyti reikalavimai, kad būtų galima taikyti Sutarties 92 straipsnio 3 dalies c punkte numatytą išimtį (V punktas),

— nurodė Ispanijos valdžios institucijoms užtikrinti, kad pagalba būtų teikiama laikantis, *inter alia,* Bendrijos rekomendacijose dėl pagalbos mažoms ir vidutinėms įmonėms numatytų reikalavimų (1 straipsnio 4 dalis).

50 Iš to matyti, kad *Demesa*, atsižvelgdama į Sprendimą 93/337, negalėjo padaryti išvados, kad 45 % mokesčių kreditas, suteiktas įmonei, kurios dydis pagal šeštąją papildomą *Norma Foral* Nr. 22/1994 nuostatą leidžia jai investuoti mažiausiai 2,5 milijardo ESP, negalėtų būti kvalifikuotas kaip valstybės pagalba Sutarties 92 straipsnio prasme.

51 Atsižvelgiant į Sprendimo 93/337 turinį, apeliantė negalėjo reikalauti, kad neteisėtos pagalbos gavėjui būtų suteikta galimybė, kurios negalima atmesti (žr. minėto sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 16 punktą), remtis išimtinėmis aplinkybėmis, kurios gali teisėtai pagrįsti jo lūkesčius dėl teisėto šios pagalbos pobūdžio.

52 Dėl nurodyto neveikimo Komisija teisingai tvirtina, kad bet kuris tariamas neveikimas neturi reikšmės tuo atveju, kai jai nebuvo pranešta apie pagalbos schemą.

53 Iš to daroma išvada, kad *Demesa* nurodytas pagrindas, susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principu, turi būti atmestas.

Dėl Territorio Histórico de Álava nurodytų pagrindų, susijusių su klaidingu ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip su bendrąja rinka nesuderinamos valstybės pagalbos – kvalifikavimu ir su skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu

Šalių argumentai

54 *Territorio Histórico de Álava* Pirmosios instancijos teisme nurodė, kad Komisija pažeidė Sutarties 92 straipsnį, nuspręsdama, kad 45 % mokesčių kreditas yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba, kadangi *Norma Foral* Nr. 22/1994 yra speciali priemonė, palaikanti „tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą". Ji tvirtina, kad visais atvejais galimas atrankinis šios priemonės pobūdis yra pateisinamas fiskalinės sistemos prigimtimi ir struktūra.

55 *Territorio Histórico de Álava* kaltina Pirmosios instancijos teismą tuo, kad jis skundžiamo sprendimo 148–170 punktuose atmetė šiuos argumentus ir tokiu būdu teisiškai klaidingai taikė Sutarties 92 straipsnį.

56 2004 m. vasario 20 d. pateiktame pareiškime *Territorio Histórico de Álava* nurodo, kad palaiko savo pagrindą dėl panaikinimo, tačiau tik ankstesnėje stadijoje negu ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip valstybės pagalbos – kvalifikavimas. Ji tvirtina proceso pirmoje instancijoje metu teigusi, kad 45 % mokesčių kreditas nepatenka į Sutarties 92 straipsnio taikymo sritį, kadangi jis yra pateisinamas kaip fiskalinė priemonė, skirta ekonominės politikos tikslui pasiekti. Pirmosios instancijos teismas teigė, kad tai netrukdo kvalifikuoti šios priemonės kaip su Sutartimi nesuderinamos valstybės pagalbos. Ši išvada yra klaidinga, kadangi ji padaryta netinkamoje aiškinimo proceso stadijoje. Iš tikrųjų prieš sprendžiant valstybės pagalbos kvalifikavimo klausimą reikėjo atsižvelgti į tai, kad fiskalinei priemonei, priimtai iki 1997 m. gruodžio 1 d. ECOFIN Tarybos išvadų dėl fiskalinės politikos (OL C 2, 1998, p. 1) ir 1998 m. gruodžio 10 d. Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms (OL C 384 p. 3), nebuvo taikoma valstybės pagalbos kontrolės procedūra. Tuo atveju, kai ši priemonė patekdavo į atitinkamos valstybės narės vykdomos pramonės politikos sritį, jai *ab initio* nebuvo taikomas Sutarties 92 straipsnis.

57 Tame pačiame pareiškime *Territorio Histórico de Álava* pridūrė, kad ji taip pat palaiko savo pagrindą dėl skundžiamo sprendimo nemotyvavimo tiek, kiek tai susiję su iškeltu teisės klausimu.

58 Komisija teigia, kad palaikant pagrindą, susijusį su klaidingu ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip su bendrąja rinka nesuderinamos valstybės pagalbos – kvalifikavimu, nepaisant to, kad pasikeitė jo pateikimo forma, Teisingumo Teismas vis dar turi išnagrinėti šios priemonės pagalbos pobūdį. Iš tikrųjų EB sutarties 92 straipsnis nenumato jokios išankstinės stadijos prieš nagrinėjant valstybės pagalbos kvalifikavimo klausimą, kadangi priemonės fiskalinė prigimtis neturi

reikšmės pagalbos nustatymui. Be to, 1997 m. gruodžio 1 d. ECOFIN Tarybos išvados dėl fiskalinės politikos ir jų priede esantis elgesio kodeksas negali pakeisti EB sutartimi numatyto kompetencijos paskirstymo. Tokiomis aplinkybėmis *Territorio Histórico de Álava* abejodama Komisijos kompetencija siekė užginčyti ginčijamos fiskalinės priemonės – kaip valstybės pagalbos – kvalifikavimą.

Teisingumo Teismo vertinimas

59 Primintina, kad leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti pagrindą, kuris nebuvo nurodytas Pirmosios instancijos teisme, reikštų suteikti jai leidimą pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Pirmosios instancijos teismas bylą. Apeliaciniame procese Teisingumo Teismo kompetencija apsiriboja pirmoje instancijoje priimto teisinio sprendimo dėl nagrinėtų pagrindų vertinimu. (žr., *inter alia,* 1994 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Brazzelli Lualdi ir kt.*, C-136/92 P, Rink. p. I-1981, 59 punktą; 1998 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Deere prieš Komisiją*, C-7/95 P, Rink. p. I-3111, 62 punktą ir 2003 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Hendrickx prieš Cedefop*, C-217/01 P, Rink. p. I-3701, 37 punktą).

60 Nagrinėjamoje byloje *Territorio Histórico de Álava* pirmoje instancijoje neteigė, kad:

— ginčijama fiskalinė priemonė pati savaime nepatenka į valstybės pagalbos teisės taikymo sritį,

— EB sutarties 92 straipsnis fiskalinės teisės nuostatoms taikomas tik po 1997 m. gruodžio 1 d. ECOFIN Tarybos išvadų dėl mokesčių politikos ir 1998 m.

gruodžio 10 d. Komisijos pranešimo dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo su tiesioginiu verslo apmokestinimu susijusioms priemonėms priėmimo.

61 Iš tikrųjų buvo remtasi ginčijamos fiskalinės priemonės ekonominės politikos tikslais nagrinėjant, ar ši priemonė yra pateisinama dėl fiskalinės sistemos prigimties ir struktūros, t. y. jos kaip su bendrąja rinka nesuderinamos valstybės pagalbos kvalifikavimo EB sutarties 92 straipsnio prasme stadijoje.

62 Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo šiuos argumentus skundžiamo sprendimo 167 ir 168 punktuose.

63 Todėl šio apeliacinio skundo nagrinėjimo metu Teisingumo Teismui pateiktas argumentas, kuriame iš esmės teigiama, kad ginčijamai fiskalinei priemonei iki teisinio vertinimo stadijos EB sutarties 92 straipsnis netaikomas *ab initio*, ir dėl to jai netaikoma Komisijos kontrolė, yra apeliaciniame procese pirmą kartą nurodytas pagrindas.

64 Šis naujas pagrindas kaip ir tiesiogiai su juo susijęs pagrindas dėl skundžiamo sprendimo nemotyvavimo iškeltu teisiniu klausimu pripažintinas nepriimtinu.

Dėl Territorio Histórico de Álava nurodytų pagrindų, susijusių su Pirmosios instancijos teismo padaryta teisės klaida dėl to, kad jis nepripažino, jog buvo piktnaudžiaujama įgaliojimais, ir su skundžiamo sprendimo nemotyvavimu šiuo klausimu

Šalių argumentai

65 *Territorio Histórico de Álava* teigia, jog ji tvirtino Pirmosios instancijos teisme, kad Komisija pasinaudojo valstybės pagalbos procedūra, t. y. sritimi, kurioje ji turi išimtinę kompetenciją ir didelius įgaliojimus, tam, kad suderintų fiskalinės teisės aktus. Iš tikrųjų tokiam derinimui turėtų būti taikoma EB sutarties 101 straipsnyje (po pakeitimo – EB 96 straipsnis) ir 102 straipsnyje (po pakeitimo – EB 97 straipsnis) numatyta procedūra, pagal kurią kompetencija suteikiama Europos Sąjungos Tarybai.

66 *Territorio Histórico de Álava* kaltina Pirmosios instancijos teismą, kad jis apsiribojo tik tuo, kad:

— 2002 m. kovo 6 d. Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, T-92/00 ir T-103/00, Rink. p. II-1385, 84 punkte, kuriame buvo nagrinėjama kitai įmonei suteikta pagalba, priminė tik teismų praktiką, pagal kurią sprendimas gali būti laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais tik tuomet, jei remiantis objektyviais, svarbiais ir nuosekliais įrodymais darytina prielaida, kad jis buvo priimtas tik ar bent jau daugiausia siekiant kitų, nei nurodyta, tikslų;

— konstatavo, jog faktiškai ginčijamu sprendimu įgyvendintas derinimas nebuvo įrodytas.

67 Komisija tvirtina, kad nurodytas pagrindas yra akivaizdžiai nepriimtinas, kadangi juo nebuvo remtasi Pirmosios instancijos teisme.

68 Ji pabrėžia, kad skundžiamame sprendime Pirmosios instancijos teismas nepasisakė galimo piktnaudžiavimo įgaliojimais klausimu. Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo šį klausimą kitame minėtame sprendime *Diputación Foral de Álava ir kt. prieš Komisiją*, kuris buvo paskelbtas skundžiamo sprendimo paskelbimo dieną.

Teisingumo Teismas vertinimas

69 Konstatuotina, kad *Territorio Histórico de Álava* proceso Pirmosios instancijos teisme metu, dėl kurio buvo pateiktas šis apeliacinis skundas, nenurodė pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimu įgaliojimais.

70 Remiantis šio sprendimo 59 punkte išdėstytais motyvais nagrinėjamas naujas pagrindas kaip ir tiesiogiai su juo susijęs pagrindas dėl skundžiamo sprendimo nemotyvavimo šiuo klausimu pripažintinas nepriimtinu.

71 Iš viso to, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad apeliaciniai skundai turi būti atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

72 Remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 122 straipsnio pirmąja pastraipa, jeigu apeliacinis skundas yra nepagrįstas, bylinėjimosi išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas.

73 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi apeliantės pralaimėjo bylą, jos be savo išlaidų turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

74 Remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 4 dalies trečiąja pastraipa, taip pat taikoma apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 118 straipsnį, konstatuotina, kad *Comunidad Autónoma del País Vasco*, įstojusi į bylą *Territorio Histórico de Álava* pusėje byloje C-187/02 P, padengia savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Sujungti bylas C-183/02 P ir C-187/02 P galutiniam sprendimui priimti.**

2. **Atmesti apeliacinius skundus.**

3. **Apeliantės be savo išlaidų turi padengti Komisijos išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.**

4. ***Comunidad Autónoma del País Vasco* padengia savo išlaidas.**

Parašai.